

УДК 378.016:7.012

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО ДИЗАЙНЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ГРИГОРОВА Лариса

Харківський національний педагогічний університет імені

Г.С. Сковороди, Україна

Laragrig73@gmail.com

Розкриті етапи дизайнерської діяльності та особливості її здійснення, виявлена структура оцінки здібностей студентів до дизайнерської діяльності, а також закономірності їх розвитку в процесі навчання, що визначає успішність дизайнерської діяльності.

Ключові слова: дизайнерська діяльність, студент, дизайн-проекування, освіта, навчання, компетенції.

ВСТУП

Структурні зміни в економіці, створення цивілізованих ринкових відносин істотно вплинули на організацію дизайнерської діяльності як на підприємствах і фірмах, які надають послуги споживачам, так і внесли зміни в професійну підготовку фахівців нового типу і вплинули на обґрунтування соціально-педагогічного та соціально-психологічного статусу вищої освіти.

Сьогодні все більше центр ваги вирішення проблем організації дизайнерської діяльності у закладах вищої освіти переноситься в сферу власне педагогічних проблем, тим самим, посилюючи роль педагогічного аспекту.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

В умовах сталої ринкової економіки сучасна освіта в галузі підготовки дизайнерів на сьогоднішній день характеризується об'єктивною потребою в створенні принципово нових умов становлення і розвитку майбутнього професіонала. Це можливо при виокремленні нових і особливих умов для підготовки фахівців творчих професій [1].

Основною розвитку творчої особистості є навчальна діяльність, в якій студент стає справжнім суб'єктом освітнього процесу. Це вимагає створення особливого освітнього середовища, яке сприяє самореалізації особистості, розвитку здібностей до різних видів дизайнерської діяльності, придбання навичок самостійних дій і прийняття рішень в умовах вибору альтернативних варіантів. Усе це необхідно враховувати при підготовці до професійної творчої праці студентів вищих закладів освіти.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

На сьогоднішній день в світі, поряд з відділами дизайну на великих промислових підприємствах, існують бюро, великі і дрібні фірми, що продають дизайн. Дизайнерська діяльність стала багатоаспектною і збагатилася новими видами послуг яка включає і забезпечує постановку завдань, вивчення аналогів, функціональний аналіз, пошук форми різних об'єктів і втілення їх в певний дизайн-проект та спирається на систему графічних зображень [2]. Тому, численні колективи професійних дизайнерів ведуть різними засобами боротьбу за існування, визнання і розвиток.

Отже, можна виділити дві основні форми комерційного дизайну. Перша з них - так званий стафф-дизайн. Усередині стафф-дизайну існує одночасно безліч форм організації дизайнерської діяльності: від відділів дизайну, існуючих в особі єдиного дизайнера, до складних систем, які налічують сотні фахівців. Ці різні за кількістю співробітників відділи стафф-дизайну істотно відрізняються і за способом організації вирішення завдань, і за способом їх постановки. Типи служби дизайну на підприємстві залежать від роду діяльності самих фірм.

Одночасно з потужною системою стафф-дизайну в світі існує і розвивається друга система «незалежного» дизайну – дизайн-фірми або менші за розмірами дизайн-бюро, які здійснюють всі види дизайнерського проектування на свій страх і ризик, самі повинні завоювати клієнтуру і самі її утримувати.

Варто зазначити, що істотна відмінність між незалежним і стафф-дизайном полягає в наступному. Фірми та відділи, які входять в організаційну структуру фірми стафф-дизайну, обов'язково повинні зважати на результати досліджень ринку, що проводяться відповідними відділами цих же підприємств, незалежно від того, згодні вони з результатами або методами їх отримання чи ні. Навпаки, незалежні дизайн-фірми виступають в ролі експертів, що компенсує обмеженість власної служби досліджень ринку корпорації, вони діють, найчастіше покладаючись виключно на професійні художньо-проектні кошти, і досить часто виграють, щоб завоювати відповідне право.

З ростом кількості малих підприємств зріс попит і на фахівців – дизайнерів, які володіють арсеналом умінь і практичних навичок виконувати весь обсяг дизайнерського проектування. Сучасний дизайнер повинен будувати рішення зорового сприйняття форми виробу відповідно до його призначення, матеріалу і конструкції. Він повинен прагнути до максимальної економічності рішення, зниження вартості його виробництва за рахунок застосування найбільш вигідних у конкретному випадку матеріалів і спрощення технології.

У той же час, дизайнер повинен забезпечити максимальну прибутковість для промислової компанії, що виготовляє продукт, у створенні якого він бере участь. Професійні якості дизайнера визначаються, перш за все, його особистісними якостями. Це - цілеспрямованість, амбітність, постійне самовдосконалення,

самоосвіта, креативність, здатність до засвоєння нових знань і особистісному зростанню, здатність творчо підходити до роботи, відповідальність.

Сьогодні традиційні види дизайнерської діяльності наповнилися новим змістом у зв'язку з розвитком інформаційних технологій, які містять не тільки образотворчі, інформативні, а й комунікативні функції, тому професійна дизайнерська освіта має бути орієнтована на кінцевий результат – формування кваліфікованого фахівця, що володіє необхідним обсягом теоретичних знань, практичних умінь і навичок, у тому числі комунікативних і навіть управлінських [3]. Тому, виникає необхідність використання інформаційної особистісно-орієнтованої технології навчання, яка передбачає індивідуальний підхід до навчання студентів, спрямований на формування досвіду творчого саморозвитку і індивідуального стилю діяльності, застосування методів проблемного навчання (алгоритмічного, евристичного, дослідницького) у поєднанні з методом асоціативного навчання і методом комп'ютерного моделювання, варіативного підходу до організації творчої діяльності студента з урахуванням темпу і особливостей розвитку його здібностей, на активне включення студентів у навчальне та реальне дизайн-проекування (завдання-вправи, репродуктивні завдання, пропедевтичні з елементами творчості і творчі комплексні дизайн-проекти), диференційованого контролю за результатами графічної діяльності відповідно з завданнями та етапами навчання.

У ході вивчення дисциплін професійного циклу, майбутній дизайнер повинен опанувати практику вирішення професійних завдань, оскільки саме при вивченні спеціальних предметів студент отримує досвід вирішення проблем, проходить первинну професійну і соціальну адаптацію, що істотно впливає на рівень формування його готовності до дизайнерської діяльності. Під час організації самостійної роботи студентів у ЗВО необхідно враховувати, що саме в дизайнерській діяльності спочатку закладено експериментування, сміливі знахідки, пошук, які стимулюють прояв здібностей і творчості. Тому, це вимагає розширення професійної підготовки майбутніх дизайнерів і вміння навчити їх підвищувати свій професійний рівень протягом всієї дизайнерської творчої діяльності.

Завданнями педагогічного навчання дизайнерів у процесі формування готовності до дизайнерської діяльності у ЗВО повинні стати: формування фахівців які легко адаптуються до нових професійних умов; підготовка затребуваних фахівців, що підвищують статус навчального закладу; формування навичок самостійної роботи, самоосвіти та самовдосконалення; вміння користуватися інноваційними розробками; формування навичок розуміння обов'язків, завдань, оцінки її значущості, знання засобів досягнення мети.

Організовуючи дизайнерську діяльність і залучаючи студентів до виконання реальних дизайн-проектів необхідно враховувати, що вона заснована на інтеграції науково-технічних і гуманітарних знань, сприяє засвоєнню закономірностей проектної культури, естетики, функціональності, доцільності і гармонійності предметного і комунікативного середовища, що накладає і дозволяє відносити дизайнерську діяльність до особливої, що має свою специфіку.

ВИСНОВКИ

До практики дизайнерської діяльності в сучасній системі розподілу праці входить як власне діяльність у властивих їй методах і засобах постановки і вирішення завдань, так і організація цієї діяльності в різних формах. Саме дизайнерська діяльність сприяє формуванню естетичних ідеалів студентів у сприйнятті і перетворенні навколишнього предметного середовища, творчому підходу до проектування своєї діяльності, осмислення себе як постійно розвиваючого. Тому, при практичній підготовці студентів, що включає елементи дизайнерської творчості, є важливим складовим компонентом їх професійна компетенція.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гладких В.Г., Тарасова О.П. Стратегия развития креативного потенциала будущего дизайнера в профессиональной подготовке. Образование и общество. URL: <http://www.jeducation.ru>.
2. Бундина Ю.М. Формирование профессиональной компетенции студента-дизайнера как аксиологическая проблема. Вестник ОГУ. 2006. №6. С. 92-97.
3. Зюзин Д.И. Качество подготовки специалистов как социальная проблема. М.: Наука, 2009.

HRYNOROVA L.

FEATURES OF TRAINING STUDENTS IN DESIGN ACTIVITIES

In the article the stages of design activity and peculiarities of its implementation are revealed, the structure of student's abilities to design activity is revealed, as well as the regularities of its development in the process of training, which determines the success of design activity.

Key words: design activity, student design, education, training, competencies.